

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. R. Pulbere)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Pruteanu, A. Malîi, I. Dutca)

Î N C H E I E R E

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Victor Grib, reprezentat de avocatul Oleg Gorobica,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării al Republicii Moldova împotriva lui Victor Grib, intervenient accesoriu Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire,

împotriva deciziei din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Victor Grib, reprezentat de avocatul Oleg Gorobica împotriva hotărârii din 28 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă.

c o n s t a t ă :

La 21 decembrie 2018, Ministerul Apărării al RM, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Grib cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în anul 2010, prin ordinul comandantului Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, la 20 august 2010, Victor Grib a fost admis la studii în instituția militară de învățământ, și în acest sens a încheiat cu comandantul Academiei, contractul de îndeplinire a serviciului militar pentru perioada 20 august 2010 – 20 august 2014, în baza căruia pârâtul s-a obligat să îndeplinească 5 ani de serviciu militar, după finisarea studiilor în instituția militară de învățământ.

A menționat reclamantul că, la 26 iunie 2014, Victor Grib a absolvit instituția menționată, însă la 30 noiembrie 2015, prin ordinul Ministrului Apărării al RM, Victor Grib a fost eliberat din rândurile Armatei Naționale, la inițiativa personală, iar la 11 ianuarie 2016, prin ordinul comandantului Batalionului 22 de menținere a păcii nr. 234, Victor Grib a fost exclus din lista nominală a unității militare.

A relevat că, cheltuielile suportate pentru instruirea lui Victor Grib în cadrul Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” constituie suma de 239399 de lei, însă dat fiind faptul că, Victor Grib a îndeplinit serviciul militar în Armata Națională în perioada 27 iunie 2014 – 11 ianuarie 2016, suma pe care

urmează să o achite proporțional termenului serviciului militar constituie 120652,73 de lei.

A invocă că, pentru instruirea sa, pârâtul Grib Victor nu a suportat careva cheltuieli, deoarece pregătirea cadrelor militare se efectuează din contul mijloacelor alocate din bugetul de stat în baza comenzii de stat, în dependență de necesitățile Forțelor Armate.

A susținut reclamantul că, pe parcursul instruirii pârâtul a fost asigurat gratuit cu alimentație, echipament, bursă, cazare, asigurare medicală, etc.

A remarcat reclamantul că, prin refuzul de a îndeplini serviciul militar în conformitate cu obligațiile asumate în contract, Victor Grib a lipsit Ministerul Apărării al RM de un specialist în domeniu, creând obstacole la executarea misiunilor de bază și de luptă specifice Armatei Naționale, menite pentru asigurarea securității statului, impunând statul să suporte cheltuieli nejustificate pentru instruirea cadrelor noi.

A mai susținut că, pregătirea cadrelor militare în cadrul instituțiilor de învățământ militar nu se realizează în scopurile personale ale militarului, dar în interesele securității naționale și ale statului, Statul și militarul având obligații reciproce, după cum urmează: statul - de a asigura instruirea militarului la specialitatea aleasă, iar militarul, la rândul său, să îndeplinească serviciul militar în decurs de 5 ani după absolvirea instituției militare de învățământ.

A solicitat reclamantul, încasarea de la Victor Grib în beneficiul Ministerul Apărării al RM a sumei de 120652,73 de lei cu titlu de cheltuielile de instruire și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 26 noiembrie 2019, reprezentantul reclamantului, Ministerului Apărării al RM, a înaintat cerere cu privire la majorarea cuantumului pretenției din acțiune, solicitând încasarea de la Victor Grib a cheltuielilor de instruire în sumă de 165546,05 de lei.

Prin încheierea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost dispusă scoaterea de pe rol a acțiunii înaintate de Ministerul Apărării al RM împotriva lui Victor Grib cu privire la încasarea cheltuielilor pentru instruire.

Prin decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de Ministerul Apărării al RM, a fost casată încheierea primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare în același complet de judecată.

Prin încheierea din 10 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă excepția de tardivitate invocată de avocatul Oleg Gorobica, în interesele lui Victor Grib.

Prin încheierea din 19 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost introdus în proces, în calitate de intervenient accesoriu Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”.

Prin hotărârea din 28 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Ministerul Apărării al RM, a fost admisă, a fost încasat de la Victor Grib în beneficiul Ministerului Apărării al RM cheltuielile pentru instruire în mărime de 165546,05 lei și taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 4966,38 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 05 ianuarie 2021, Victor Grib, reprezentat de avocatul Oleg Gorobica a declarat apel împotriva hotărârii din 28 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului,

casarea hotărârii primei instanței cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată să fie respinsă integral ca neîntemeiată.

Prin decizia din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Victor Grib, reprezentat de avocatul Oleg Gorobica și a fost menținută hotărârea din 28 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În susținerea soluției sale instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 4 alin. (1), art. 27 alin.(6) din Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr.1245-XV din 18 iulie 2002, art.29 alin. (3), art. 35 alin.(11) din Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162-XVI din 22 iulie 2005.

În sensul normelor enunțate, instanța de apel a reținut că, prin ordinul comandantului Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, apelantul Victor Grib a fost admis la studii în anul 2010, iar la 26 iunie 2014, a absolvit instituția de învățământ cu specialitatea Infanterie, Inginerie și tehnologia transportului, fapt ce se confirmă prin diploma de licență seria XXXXXXXXXX.

La 20 august 2010, apelantul/pârât Victor Grib, a încheiat cu comandantul Academiei Militare un contract de îndeplinire a serviciului militar pe un termen de 9 (nouă) ani, în temeiul căruia s-a obligat să îndeplinească serviciul militar pe parcursul perioadei 20 august 2010 - 20 august 2019 (4 ani pentru studii și 5 ani de serviciu militar).

În virtutea acestui fapt, instanța a conchis că, în conformitate cu prevederile contractului menționat supra, părțile semnatare au stabilit obligații reciproce, după cum urmează: statul - de a asigura instruirea militarului la specialitatea aleasă, iar militarul - să îndeplinească serviciul militar în decurs de 5 ani după absolvirea instituției militare de învățământ.

În speță, instanța de apel a constatat că, potrivit suportului probatoriu administrat la dosar, după absolvirea instituției militare de învățământ, pârâtul/apelantul Victor Grib a îndeplinit serviciul militar în Armata Națională pentru perioada 27 iunie 2014 – 11 ianuarie 2016, ulterior refuzând îndeplinirea serviciului militar.

La fel, instanța de apel a stabilit în cadrul examinării cauzei că, la 18 noiembrie 2015, apelantului Victor Grib, i s-au explicat consecințele privind eliberarea acestuia din serviciul militar prin contract la inițiativa personală, și anume prevederile pct.140 lit. m) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, referitor la modul de eliberare din serviciul militar prin contract, și anume că la eliberarea din serviciul militar prin contract, militarii cu vechimea în serviciul militar mai mică de 5 ani, după absolvirea instituțiilor de învățământ militar sau după încheierea tuturor tipurilor de instruire, indiferent de sursa de finanțare, sânt obligați să recupereze cheltuielile pentru instruire. Ca rezultat, Victor Grib a consemnat că, a luat cunoștință cu lista convorbirii și este de acord cu aceasta.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a constatat că, obiect al litigiului, îl constituie recuperarea cheltuielilor suportate pentru instruirea lui Victor Grib în mărime de 165546,05 de lei, după cum urmează: pentru anul 2010 – 14503 de lei; pentru anul 2011 – 42685 de lei; pentru anul 2012 – 69853 de lei; pentru anul 2013 – 66753 de lei; pentru anul 2014 – 45605 de lei, în total suma cheltuielilor legate de instruirea pârâtului/apelant constituind 239399 de lei. Deoarece apelantul a îndeplinit serviciul militar în cadrul Armatei Naționale a RM în perioada 27 iunie 2014 – 11 ianuarie 2016, suma pretinsă de Ministerul Apărării al RM în acest sens a fost calculată după formula: 239399 de lei : 1 825 de zile (5 ani de serviciu) x 1 262 de zile (perioada restantă de îndeplinire a serviciului) = 165546,05 de lei.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că, prima instanța corect a conchis asupra temeiniciei pretențiilor invocate de către reclamant, dispunând încasarea de la Victor Grib în beneficiul Ministerului Apărării al RM a sumei de 165546,05 de lei cu titlu de cheltuieli de instruire și suma de 4966,38 de lei cu titlu de taxă de stat, în beneficiul statului.

Sub alt aspect, instanța de apel a menționat că, prin decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, încheierea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a dispus scoaterea de pe rol a acțiunii depusă de Ministerul Apărării al RM împotriva lui Victor Grib, în temeiul art.267 lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost casată, aceasta fiind irevocabilă din momentul emiterii, iar prin încheierea din 10 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă cererea privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, or, pentru acest gen de litigii, nu este prevăzută obligativitatea respectării căii prealabile, din care considerente argumentele invocate de apelant în acest sens urmează a fi respinse.

De asemenea, instanța de apel a apreciat critic și argumentul invocat de apelantul Victor Grib privind depunerea acțiunii cu omiterea termenului de prescripție, or, prin încheierea din 10 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prima instanță legal și întemeiat a respins cererea cu privire la excepția de tardivitate invocată de avocatul Oleg Gorobica, în interesele lui Victor Grib, fiind constatat cu certitudine că, acțiunea a fost depusă în termenul legal prevăzut de legislație.

La 18 august 2021, Victor Grib, reprezentat de avocatul Oleg Gorobica a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 28 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, precum și a încheierilor primei instanțe și instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie dispusă scoaterea de pe rol, ori respingerea acțiunii depuse de Ministerul Apărării al RM cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire, ca neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat că, reieșind din motivele expuse în actele judecătorești, a constatat că, motivarea actelor de dipoziție este insuficientă și contrară aplicării normelor de drept civil cu privire la instituția juridică respectării procedurii prealabile extrajudiciare pînă la judecată.

A relevat că, în pofida tardivității acțiunii civile, prima instanță a dispus respingerea cererii, iar în motivul respingerii a aplicat o normă materială irelevantă cazului judiciar, adică care nu poate fi aplicată și raportată la normele de drept civil ce reglementează termenul de 3 ani în interiorul căruia reclamantii urmează să-și exercite dreptul la acțiune în sens procesual.

Suplimentar a notat că, în instanța de apel, s-au invocat din nou motivele de scoatere de pe rol și tardivitatea acțiunii reclamantului, însă instanța de apel a preluat motivarea insuficientă a primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 12 mai 2021 și a expediat copia participanților la proces prin intermediul poștei electronice la 28 iunie 2021, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică. (f.d.117)

Astfel, având în vedere faptul că, recursul declarat împotriva deciziei din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 18 august 2021, în conformitate cu

art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 06 septembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a expedit intimatului copia recursului și l-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 24 septembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, și la 28 septembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, a depus referință la recursul declarat de Victor Grib, reprezentat de avocatul Oleg Gorobica, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

La 19 octombrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Ministerul Apărării al RM, a depus referință la recursul declarat de Victor Grib, reprezentat de avocatul Oleg Gorobica, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 din Codul de procedură civilă și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că, reieșind din prevederile art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Victor Grib, reprezentat de avocatul Oleg Gorobica.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Victor Grib, reprezentat de avocatul Oleg Gorobica, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru